

Odnos psihosocijalnih obilježja, zdravlja i dužine života korisnika domova za starije osobe

Doc. dr. sc. Damir Lučanin
Zdravstveno veleučilište, Zagreb

Ulazimo li u doba dugovječnosti?

Vaša mirovina mogla bi trajati dulje od vaše radne karijere!?

Kakvi su trendovi promjena zdravstvenog stanja i životnog vijeka ljudi?

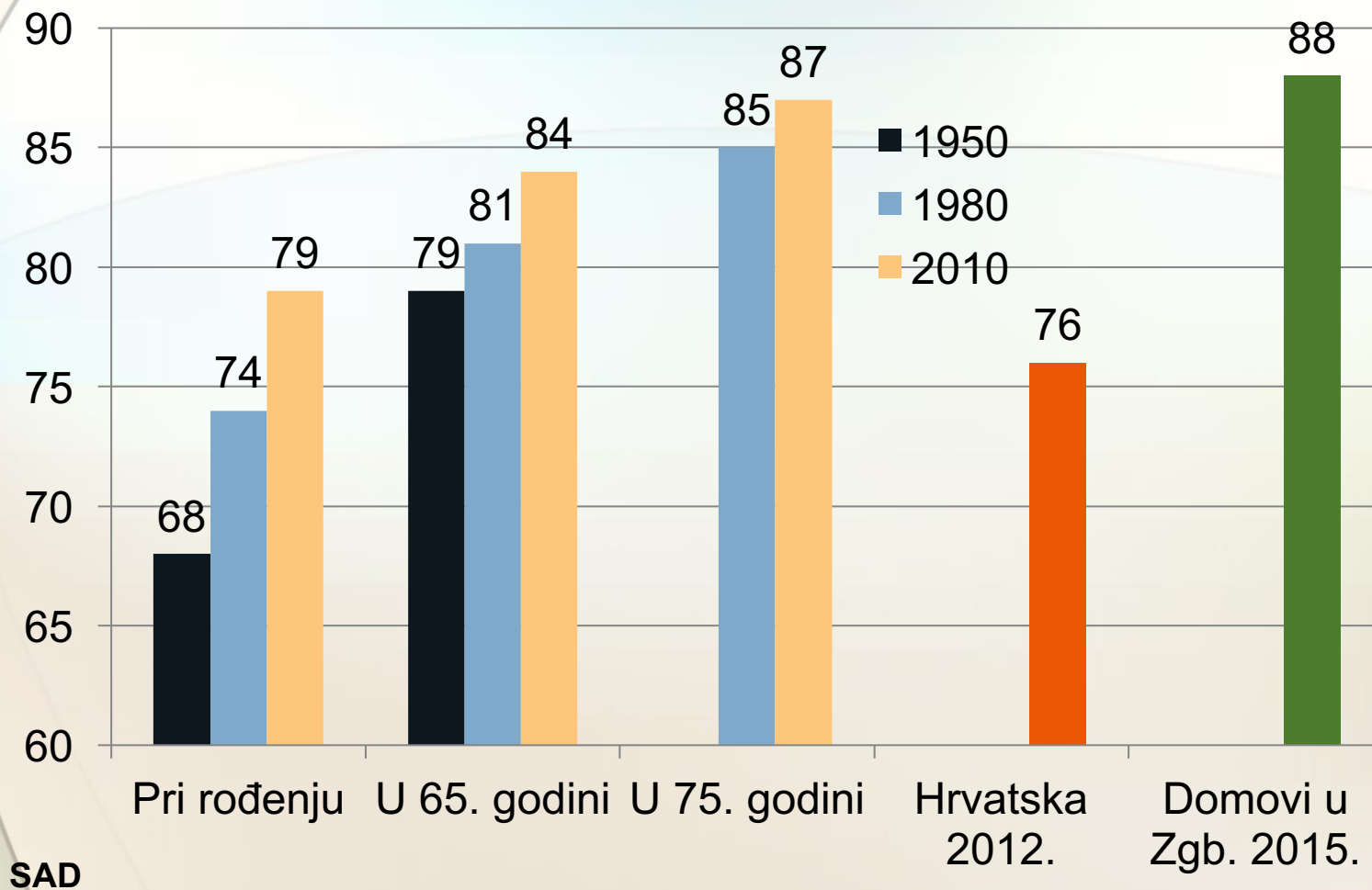
- Trendovi na planu zdravstvenog stanja i životnog vijeka ljudi pokazuju stalno poboljšanje.
- Stanovništvo zemlje se od 1900. do danas utrostručilo, a broj ljudi starih 65 i više godina porastao je 11 puta.

Čimbenici povezani s uspješnim starenjem i duljinom života

Uloga psiholosocijalnih čimbenika pokazala se važna za predviđanje i/ili održavanje kvalitete i dužine života u starijoj dobi i to kroz sljedeće čimbenike:

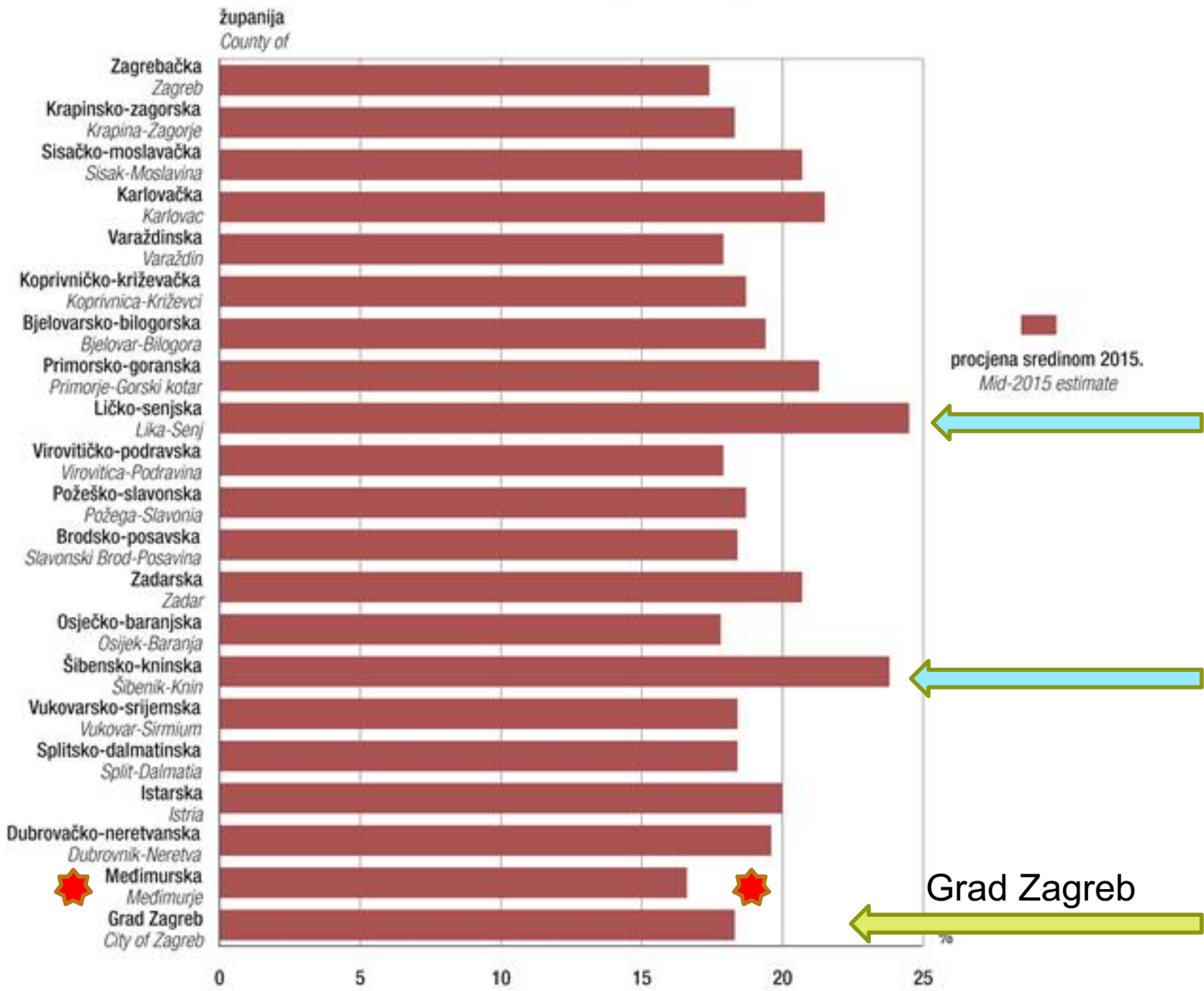
- **samoprocjena zdravlja,**
- **dimenzije ličnosti,**
- **funkcionalna sposobnost,**
- **zadovoljstvo životom, socijalna podrška, socijalna uključenost,**
- **stavovi o starenju, vjerska participacija**
- **poremećaji ...**

Očekivana dužina života u trenutku rođenja u 65. i 75. godini života

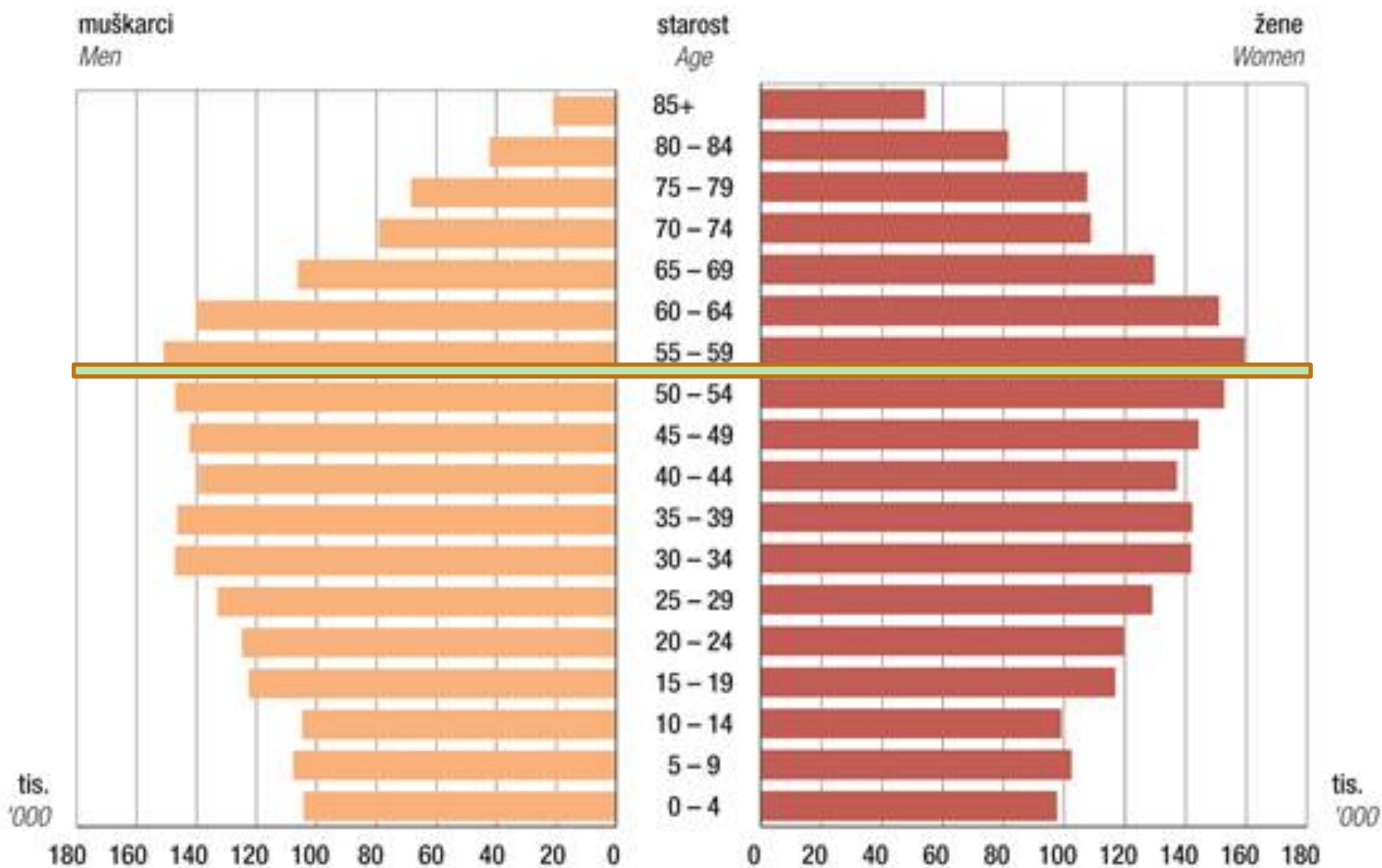

U Hrvatskoj: Žene cca 80; Muškarci cca 74

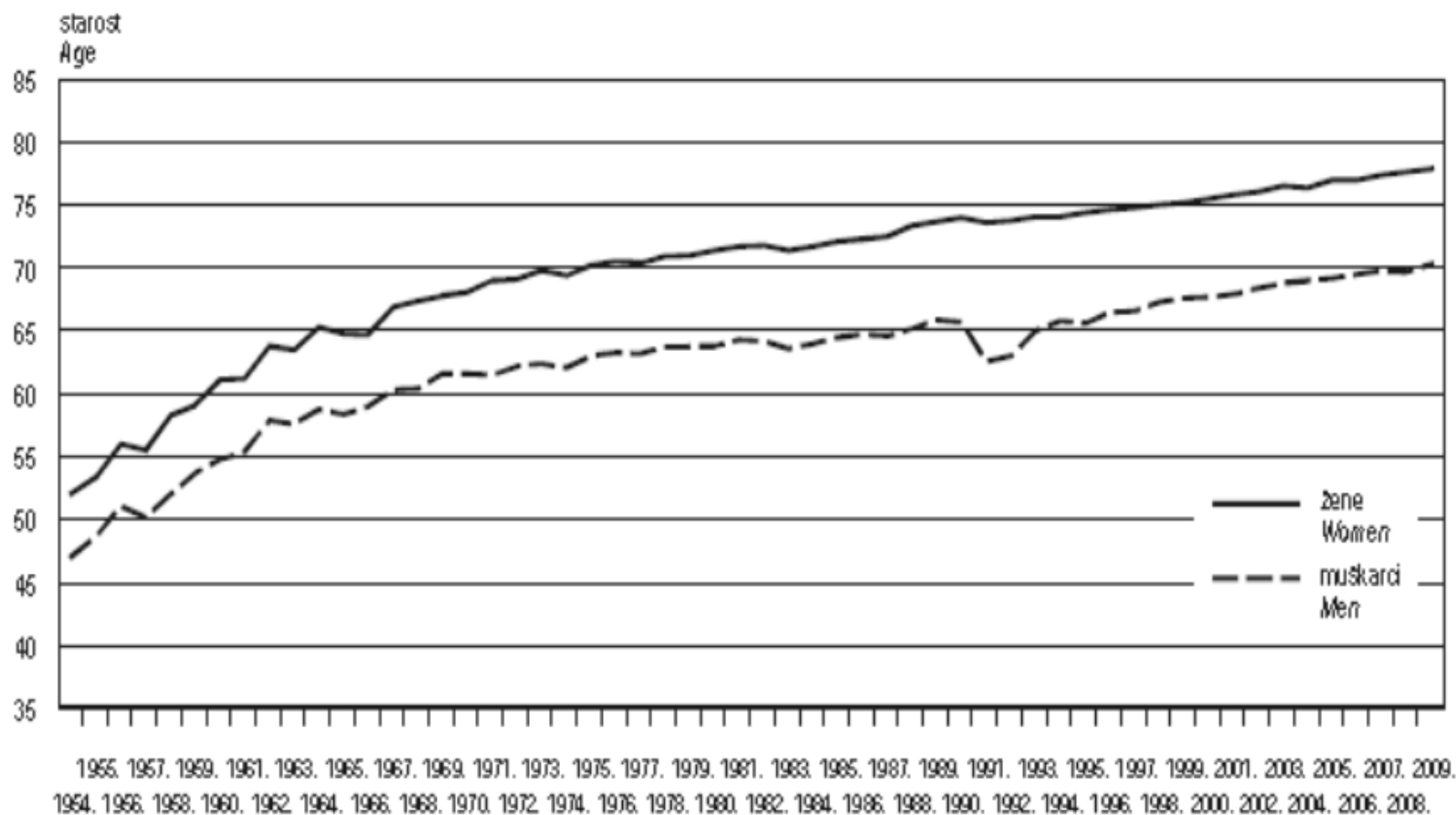
G-2. UDIO STANOVNIŠTVA STAROG 65 I VIŠE GODINA U UKUPNOM STANOVNIŠTVU PO ŽUPANIJAMA, PROCJENA SREDINOM 2015.
SHARE OF POPULATION AGED 65 AND OVER IN TOTAL POPULATION, BY COUNTIES, MID-2015 ESTIMATE

G-3. STANOVNIŠTVO REPUBLIKE HRVATSKE PREMA SPOLU I STAROSTI, PROCJENA SREDINOM 2015.
POPULATION OF REPUBLIC OF CROATIA, BY SEX AND AGE, MID-2015 ESTIMATE

Kretanje prosječnog životnog vijeka stanovnika Hrvatske od 1954 do 2009.

Prosječni životni vijek u 21. stoljeću **produžio se za pet godina**

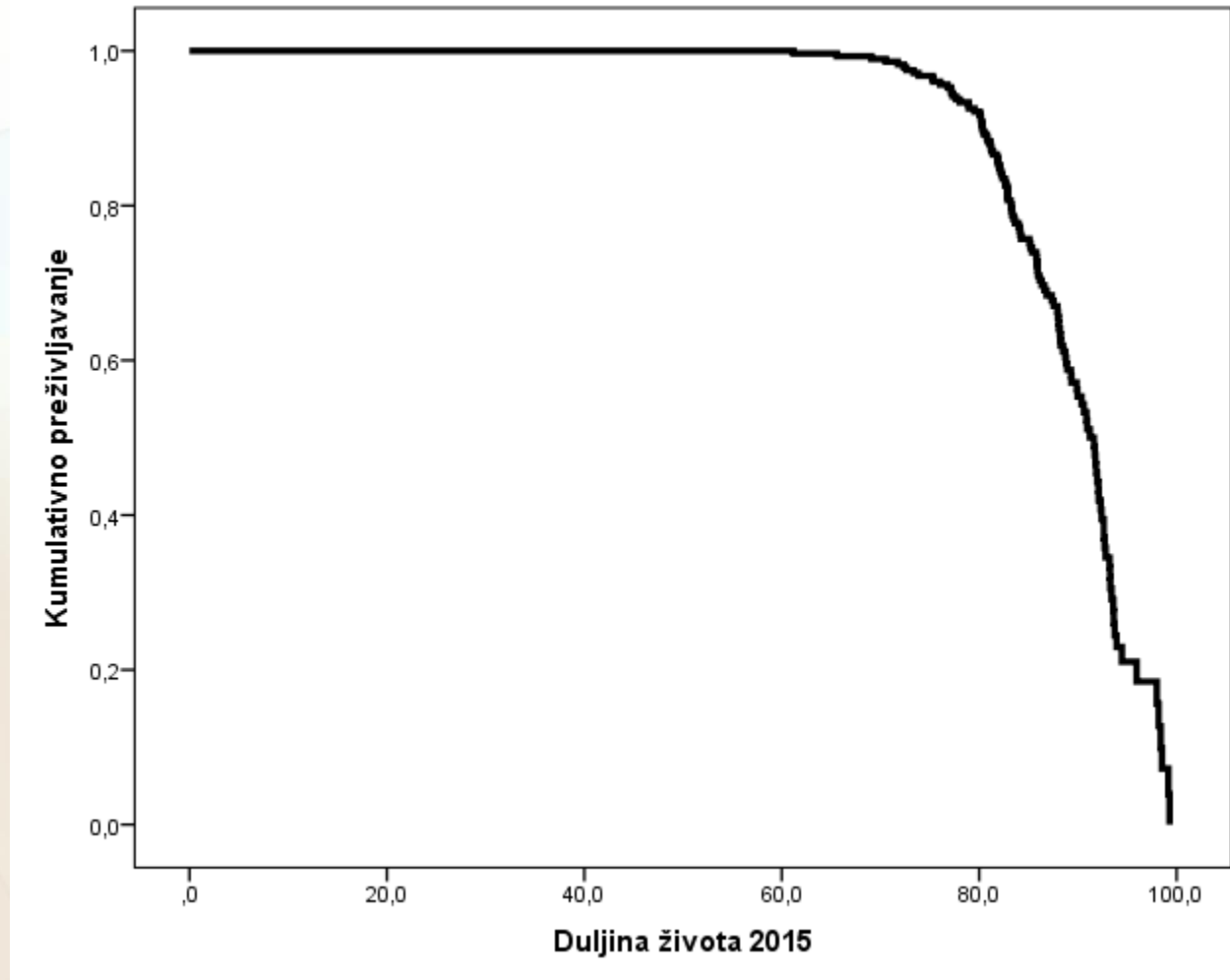
- Očekivana životna dob u svijetu 2015. godine dosegla je 71,4 godine – WHO;
- Žene su najdugovječnije u Japanu = **86,8** godina;
- Muškarci najdulje žive u Švicarskoj = **81,3** godine;
- Najveći je pomak ostvaren u **Africi** - tamo je očekivana životna dob s 50,6 (2000.) narasla na 60 godina (2015.)

Je li potrebna promjena paradigme?

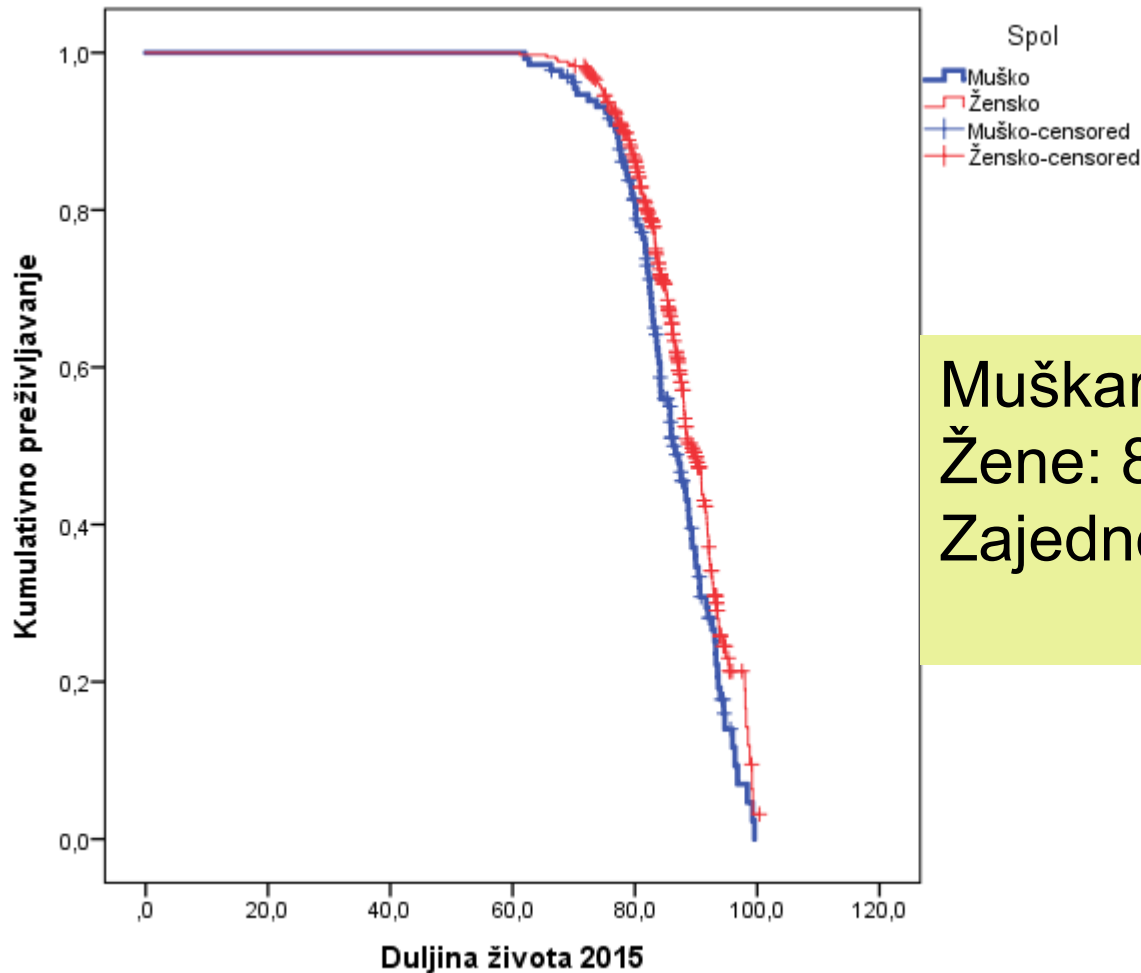

Novi, djelotvorniji modeli: poboljšanje životnog stila može odgoditi početak bolesti i invaliditeta i povećati kvalitetu života, u korist pojedinaca, zajednica, organizacija i društva.

Analiza preživljavanja (N ukupno: 259 osoba - 120 preminuli i 139 preživjeli do trenutka prikupljanja podataka) po Coxovom regresijskom postupku

Analiza preživljavanja (N ukupno 487 osoba, 133 muškarca i 354 žene) za podatke u 2015. po Kaplan-Meierovom postupku

Muškarci: 86,4 g.
Žene: 88,8 g.
Zajedno: 88,0 g.

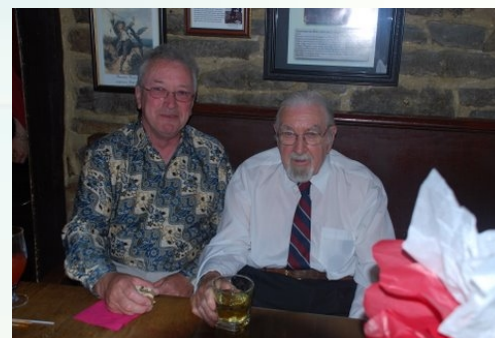
Životni put pojedinca

8 godina

80 godina

87 godina

92 godine

Varijacije životnog puta pojedince

34 godina

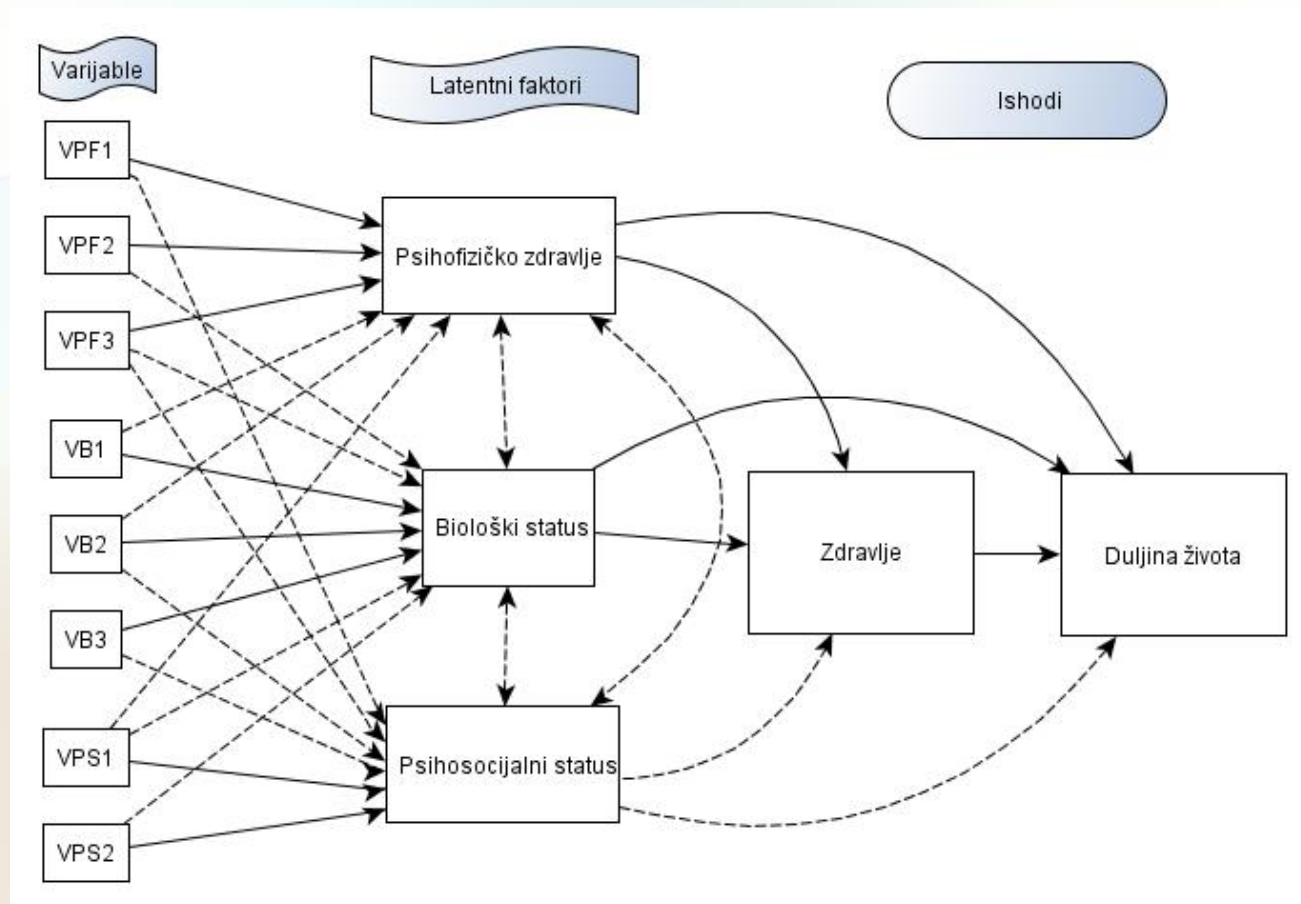

99 godina

102 godine

Grafički prikaz moguće uloge bioloških, psiholoških i socijalnih čimbenika u određenju duljine života i unapređenju zdravlja starijih osoba

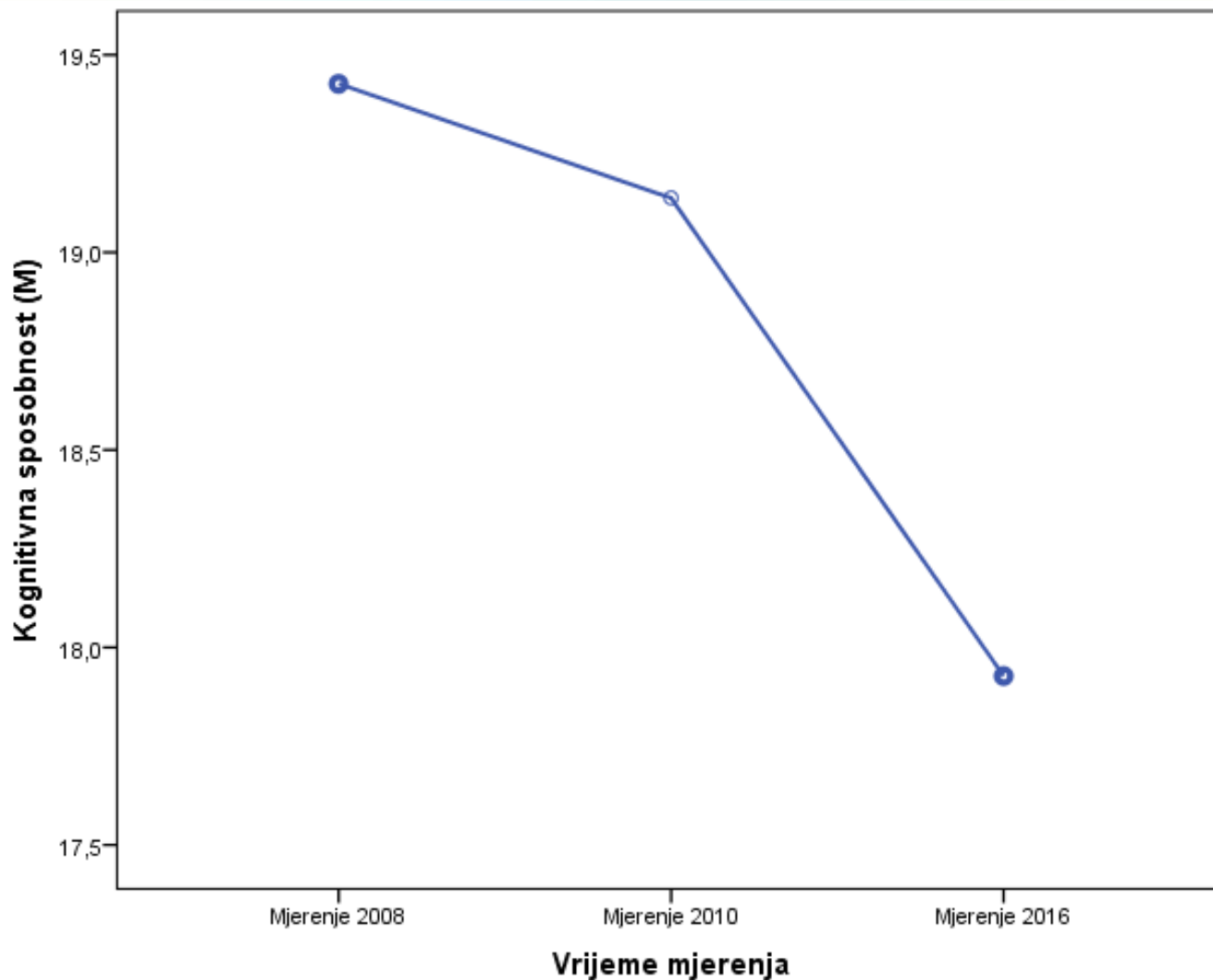
Rezultati: Deskriptivna statistika

Varijable	M1	M2	M3	Raspon (teor.)	
Dob	76,8	78,8	84,5	62	100
Kognitive funkcije	19,4	19,1	17,9	0	23
Samoprocjena zdravlja	5,5	5,3	5,3	2	8
Funkcionalna sposobnost	48,5	46,9	41,8	14	56
Socijalna participacija	8,3	8,4	8,0	5	15
Depresivnost	40,5	42,0	/	20	80

Promjene u kognitivnim funkcijama

$F=20,91$ $p<0,01$

Promjene u kognitivnim funkcijama

- Kognitivne funkcije su opale kroz 8 godina:
  - 2008. g - 98,8% sudionika urednih kognitivnih funkcija (1,2% umjereno opale)
  - 2016. g. - 91,6% sudionika urednih kognitivnih funkcija (8,4% umjereno opale)
  - $r(2008 - 2010) = 0,55$; $r(2008 - 2011) = 0,42$;
 $r(2010 - 2016) = 0,48$

Moguće objašnjenje uloge psihosocijalnih čimbenika u određenju duljine života i unapređenju zdravlja starijih osoba

- **Psihosomatski simptomi**
  - određuju psihofizičko zdravlje, ali utječu i na ponašanje i na socijalnu uključenost pa time (preko ponašanja) na biološki status i socijalne kontakte.
- **Fiziološki procesi**
  - određuju nečiji biološki status (šansu pojave bolesti i ranije smrti) ujedno i doživljaj psihofizičkog zdravlja odnosno psihosocijalni status.
- **Socijalna podrška modificira**
  - ponašanje, uključujući i zdravstveno ponašanje, što može rezultirati promjenama biološkog statusa kao i promjenama u psihofizičkom zdravlju.

**Zahvaljujem
na pozornosti !**